

De kop is eraf!

Mijn eerste maanden als voorzitter van het pensioenfonds zitten erop. Dit is mijn eerste column voor PensioenNieuws en ik wil graag van de gelegenheid gebruikmaken om mijn voorganger Harold Sieben te bedanken voor de zeven jaren waarin hij de rol als voorzitter heeft vervuld. Door de prettige overdracht kon ik een goede start maken. Bovendien heeft Harold een heel kundig en gemotiveerd bestuur achtergelaten waar ik nu met veel plezier de voorzitter van ben.

“We staan altijd voor u klaar”

Verderop vindt u een interview waarin ik aan de tand wordt gevoeld over mijn eerste ervaringen. De deelnemers voelen het pensioenfonds ook regelmatig aan de tand. Ze hebben vragen, maken zich zorgen of willen weten wat er verandert. Wij informeren u graag en daarom vindt u hiernaast antwoord op drie veelgestelde vragen. En mocht u meer vragen hebben, dan staan we altijd voor u klaar!

Herman Mak

Bestuursvoorzitter

3 veelgestelde vragen

Door alle veranderingen in de wet wordt de pensioenregeling van Pensioenfonds Forbo regelmatig aangepast. Wij beseffen ons dat u niet dagelijks met uw pensioen bezig bent en dat u door alle veranderingen met vragen zit. Daarom geven we graag antwoord op drie veelgestelde vragen.

Bouw ik in 2015 minder pensioen op?

Integendeel, u bouwt juist meer pensioen op! Het opbouwpercentage is in 2015 verhoogd van 1,85% naar 1,875%. Bovendien is de franchise verlaagd van € 13.558 naar € 12.642. De franchise is het deel van uw salaris waar u geen pensioen over opbouwt. Voor dat deel ontvangt u later AOW. Een lagere franchise betekent dus dat u over een groter deel van uw salaris pensioen opbouwt. Deze twee wijzigingen hebben dus beide een positieve invloed op uw pensioenopbouw.

Wat betaal ik voor mijn pensioen?

Om pensioen op te bouwen wordt premie ingelegd. De premie is 21% van de totale salarissom (inclusief de ploegentoeslagen). Forbo betaalt het grootste deel (2/3^e deel) van de premie en de werknemers betalen de rest. Deze verhouding blijft gelijk. Maar door de verlaging van de franchise gaat uw pensioengrondslag (uw salaris minus de franchise) omhoog en betaalt u dus iets meer premie in 2015.

Blijf ik de komende jaren evenveel pensioen opbouwen?

Dat is nog onbekend. Het opbouwpercentage is variabel en wordt periodiek vastgesteld in overeenstemming met de cao. Er wordt dan gekeken of de pensioenopbouw voor alle Forbo-medewerkers betaald kan worden uit het totaal van de ingelegde (vaststaande) premies. Of dit kan is onder meer afhankelijk van de ontwikkeling op de financiële markten en de levensverwachting. Als bijvoorbeeld de rente heel laag is of mensen gemiddeld langer leven, is de premie onvoldoende om de opbouw van 1,875% te kunnen betalen. Als de afgesproken premie niet voldoende is, kan de opbouw worden verlaagd naar het niveau dat wel betaald kan worden. Er wordt dan nog evenveel premie betaald, maar u bouwt minder pensioen op.

Nieuwe spelregels voor pensioenfondsen

In november 2014 hebben we al aangekondigd dat er een nieuw Financieel Toetsingskader (nFTK) komt. Hierin staat aan welke financiële eisen pensioenfondsen moeten voldoen en hoe ze mee- en tegenvallers moeten opvangen. Pensioenfondsen moeten zich aan deze spelregels houden. Maar wat zijn de gevolgen voor uw pensioen?

Meer reserves

De afgelopen jaren is duidelijk geworden dat het Nederlandse pensioenstelsel niet toekomstbestendig is. De stijgende levensverwachting en de financiële crisis maakten de zwakke plekken van het stelsel duidelijk zichtbaar. Het nieuw Financieel Toetsingskader moet het stelsel stabiel maken. Zo schrijft het nFTK onder andere voor dat pensioenfondsen meer reserves moeten aanhouden. De pensioenen worden dan minder gevoelig voor schokken op de financiële markten. Maar er is ook een nadeel. Door de hogere reserves is de kans kleiner dat uw pensioen kan worden aangepast aan de prijsstijgingen (toeslagverlening). De pensioenen zijn dus stabiel: ze gaan minder snel omlaag, maar ook minder snel omhoog.

Eerlijke verdeling tussen generaties

Het nFTK heeft ook als doel dat risico's en rendementen eerlijker verdeeld worden over generaties. Eventuele verhogingen en verlagingen van de pensioenen mogen daarom over een

langere periode worden uitgesmeerd. Zo worden mee- en tegenvallers eerlijk verdeeld tussen jong en oud. Een verlaging hoeft dus niet meer in één keer te worden doorgevoerd, maar kan verdeeld worden over een aantal (maximaal tien) jaren. Hierdoor kan uw pensioen in kleine beetjes aangepast worden en niet heel abrupt.

Gevolgen voor Pensioenfonds Forbo

De verwachting is dus dat u door het nFTK minder verrast zult worden door verhogingen of verlagingen van uw pensioen. En eventuele verhogingen en verlagingen zullen dus eerlijk verdeeld over de generaties doorgevoerd worden. Op dit moment kijkt een projectgroep naar de gevolgen van het nFTK voor Pensioenfonds Forbo. In deze projectgroep zijn alle betrokken partijen vertegenwoordigd: werkgevers, vakbonden, bestuur en het verantwoordingsorgaan van het fonds. Zij worden ondersteund door vaktechnische deskundigen, waaronder de actuaris van het pensioenfonds. Deze projectgroep heeft een ALM-

studie laten uitvoeren. In een ALM-studie wordt gekeken hoe de nieuwe rekenregels effect zullen hebben op de manier waarop wij het pensioengeld beleggen. Het bestuur heeft daarnaast een onderzoek laten doen naar de risicohouding van het bestuur en de deelnemers. Wat vinden wij samen belangrijk en hoeveel risico kan en mag er genomen worden bij de beleggingen van het vermogen? De projectgroep neemt deze risicohouding mee bij het invoeren van het nFTK in de regeling van Pensioenfonds Forbo.

Jubileumboek

Op 31 december 2014 vierde Pensioenfonds Forbo haar 50ste verjaardag. Om stil te staan bij dit jubileum ontvangt u binnenkort een jubileumboek. Hierin vindt u een overzicht van 50 jaar geschiedenis, maar ook veel handige weetjes over pensioenen. Het boek kan u dus helpen meer inzicht te krijgen in uw eigen pensioensituatie. En er is ook iets te winnen! Bij verschijning zal een prijsvraag worden uitgeschreven.

“Dat we bezig zijn met **de oude dag van onze collega’s** maakt het extra speciaal”

Sinds 1 januari 2015 heeft Herman Mak (38) het stokje overgenomen van Harold Sieben en is hij bestuursvoorzitter van het pensioenfonds. Dit ging niet zomaar van de ene op de andere dag. Er ging een gedegen voorbereiding aan vooraf en Herman heeft een jaar meegedraaid als aspirant-bestuurder. Begin dit jaar was hij daarom helemaal klaar voor zijn nieuwe taak.

Je eerste maanden zitten erop.

Hoe zijn je eerste ervaringen?

“Ik ervaar het als een voorrecht dat ik een jaar de tijd heb gekregen om me in te werken. Ik heb het jaar ten volle benut. In de eerste helft was ik vooral bezig met kennis vergaren, bijvoorbeeld door pensioencursussen te volgen. Daarna kon ik een steeds actievare rol spelen en kreeg ik ook mijn eigen verantwoordelijkheden. Ik vind het ontzettend leuk en interessant om met pensioenen bezig te zijn. Zeker omdat we een ondernemingspensioenfonds zijn en we dus verantwoordelijk zijn voor de oude dag van onze collega’s. Dat maakt het extra speciaal.”

Welke uitdagingen zie je liggen?

“Veel mensen vinden pensioenen maar ingewikkelde materie. Als ze een nieuwe auto gaan kopen, verdiepen ze zich grondig, maar voor hun pensioen doen ze dat niet. Terwijl je pensioen toch je loon voor later is! Ik merkte dat bij mezelf ook. Ik heb een jong gezin

en sta midden in mijn carrière. Dan sta je niet dagelijks stil bij je oude dag. Maar als je nog iets extra’s wilt doen voor je pensioen, moet je op tijd beginnen. Ik zie het als een uitdaging om iedereen te prikkelen eens over zijn of haar pensioen na te denken. Hoe ziet je leven eruit als je met pensioen gaat? Welke uitgaven verwacht je te hebben? En is je opgebouwde pensioen dan voldoende? We willen de deelnemers hier graag bij helpen en lanceren daarom dit jaar een nieuwe website.”

En wat nog meer?

“Een andere uitdaging is het doorlopend voldoen aan de steeds veranderende wet- en regelgeving. Er komen steeds weer wijzigingen. Mijn medebestuurders hebben in de afgelopen jaren meerdere keren gedacht dat het rustiger zou worden, maar dan kwamen er weer nieuwe regels en eisen. Dat maakt het voor alle bestuursleden druk, maar ook leuk en afwisselend.”

En wat verwacht je dat de toekomst brengt?

“Er zullen verschillende vragen gaan spelen. We zijn natuurlijk een klein fonds en moeten ons bestaan rechtvaardigen ten opzichte van de grote jongens. Hoe zien onze mogelijkheden eruit in de toekomst? Kan ons fonds in de huidige vorm blijven bestaan? Maar ook: wat gaat de rente doen? En hoe ga je om met de problematiek van de jongere generaties? De jongeren van nu hebben gemiddeld meer werkgevers en dus opbouw in verschillende pensioenregelingen. Ook is de trend dat de jongeren het fijn vinden om zelf keuzes te maken. Geldt dat ook voor hun financiële keuzes voor de oude dag? Forbo-Novilon is bijvoorbeeld sterk aan het verjongen. Hoe kunnen wij als pensioenfonds tegemoetkomen aan hun wensen? Ik vind dat interessante vraagstukken om me in de toekomst in te verdiepen.”

Naam: Herman Mak
Leeftijd: 38 jaar
Woonplaats: Assendelft
Herman in 3 woorden: Ondernemend, energiek, integer

Wanneer kan ik met pensioen?

De pensioen-richtleeftijd is verhoogd naar 67 jaar. Toch bepaalt u nog steeds zelf wanneer u met pensioen gaat.

Van 65 naar 67

Vanaf 1 januari 2015 bouwt u pensioen op met een pensioen-richtleeftijd van 67. Het pensioen dat u daarvoor opbouwde, had een pensioen-richtleeftijd van 65 jaar. Dit betekent dat u pensioen opbouwt dat op verschillende momenten ingaat.

Pensioenfondsen Forbo vindt het erg belangrijk dat het voor u duidelijk is hoeveel pensioen u heeft opgebouwd. Ook willen we niet dat u onnodig hoge kosten betaalt voor de administratie. Om de duidelijkheid te vergroten en de kosten te beperken gaat Pensioenfonds Forbo de beide pensioenpotjes met verschillende ingangsdata omzetten naar één pensioenaanspraak met één ingangsdatum. De totale waarde van uw pensioenaanspraken blijft gelijk en u kunt later weer vervroegen.

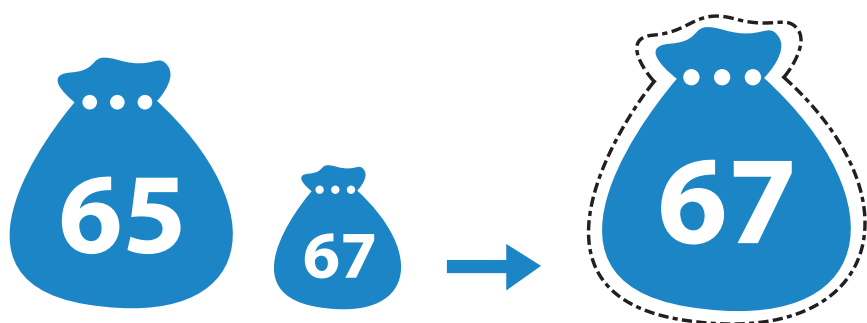
Pensioenoverzicht

Door de omzetting wordt uw jaarlijkse pensioen hoger, maar gaat wel twee jaar later in. U ziet op uw Uniform

Pensioenoverzicht (UPO) over 2015 (die u volgend jaar ontvangt) dus een hogere pensioenaanspraak terug. Dit jaar ontvangt u in juli uw UPO van vóór de omzetting.

De uiteindelijke keuze is aan u

U gaat dus op één moment met pensioen. Welk moment, dat bepaalt u zelf. In onze regeling blijft het voor elke deelnemer mogelijk om het pensioen eerder in te laten gaan. Uw pensioen wordt dan weer vervroegd. Als u op uw 65ste wilt stoppen met werken, is uw pensioen vergelijkbaar met vóór de omzetting naar 67 jaar. U kunt op z'n vroegst op 55-jarige leeftijd stoppen met werken. Als vuistregel geldt dat uw bruto pensioenuitkering zo'n 6 à 7% omlaag gaat voor ieder jaar dat u eerder stopt met werken. U kunt bij Forbo uiterlijk tot uw AOW-leeftijd doorwerken. Als uw AOW-leeftijd lager is dan 67 jaar, wordt uw pensioen weer vervroegd.

Rekenvoorbeeld

Hans is 50 jaar en werkt al 30 jaar bij Forbo Flooring. Hij verdient € 40.000 bruto per jaar.

Hans heeft tot 31 december 2014 een pensioen opgebouwd ter hoogte van € 15.000 bruto per jaar. Dit pensioen gaat in principe in op 65-jarige leeftijd. Pensioenfonds Forbo zet dit pensioen om naar een pensioen dat ingaat op 67-jarige leeftijd. Met een actuariële tabel wordt berekend dat het pensioen dan ongeveer 13% hoger uitvalt voor Hans. Dit percentage is afhankelijk van zijn leeftijd. Het pensioen uit de oude regeling stijgt dus naar:

$€ 15.000 + 13\% \times € 15.000 = € 16.950$
bruto pensioen per jaar.

Het partnerpensioen dat Hans heeft opgebouwd, verandert niet.

Sinds 1 januari 2015 bouwt Hans pensioen op in de nieuwe regeling. In 2015 bouwt Hans € 513 op, met een pensioen-richtleeftijd van 67. Eind 2015 bedraagt het pensioen van Hans:

$€ 16.950 + € 513 = € 17.463$ bruto
pensioen per jaar.

Dit pensioen gaat in principe in als Hans 67 jaar wordt.

Colofon

PensioenNieuws is een uitgave van Stichting Pensioenfonds Forbo.

Stichting Pensioenfonds Forbo

Postbus 13
1560 AA Krommenie
T (075) 647 72 17
F (075) 647 77 01
www.pensioenfondsforbo.nl
pensioenfonds@forbo.com

Redactie & vormgeving

Bridgevest

Deze nieuwsbrief is informatief bedoeld en met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Er kunnen echter geen rechten aan worden ontleend.